

BEZPEČNÉ POUŽÍVÁNÍ INTERNETU

- nákup v internetových obchodech

Obrázek 1. Online nakupování přímo z telefonu

Adéla Kozderková

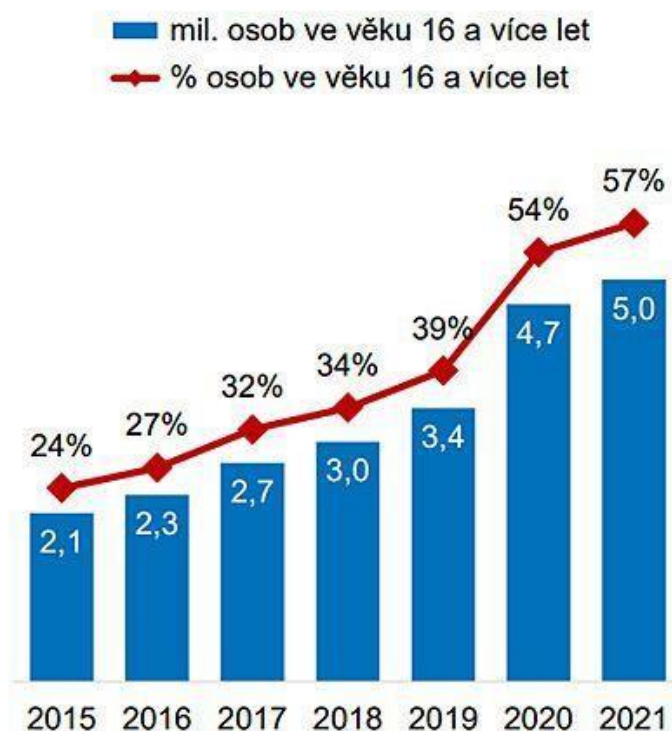
Podniková ekonomika – Management služeb

Kombinované studium

Vypracováno dne 7.3.2025

Úvod

Internet se stal součástí našeho každodenního života a jedním z jeho největších přínosů je možnost nakupování online. Díky e-shopům můžeme objednávat zboží z pohodlí domova, porovnávat ceny a vybírat z široké nabídky. Přestože online nakupování přináší mnoho výhod, nese s sebou také rizika. Podvodné weby, zneužití osobních údajů nebo hackerské útoky – to vše jsou faktory, které by měl znát každý, kdo se pohybuje na internetu. Tento referát se zaměří nejen na běžné výhody a nevýhody internetového obchodování, ale také na technologické aspekty, které s ním souvisejí, a na bezpečnostní opatření, která mohou zákazníci i prodejci využít k ochraně svých dat a financí.

Obrázek 2. Počet osob, které nakoupily alespoň 1x online během 3 měsíců, ČSÚ 2021

1. Výhody online nakupování pro kupujícího

Z pohledu zákazníka přináší e-shopy řadu výhod, které jsou možné právě díky moderním technologiím:

Bezpečné platební metody – Online platby se neustále zdokonalují a díky technologiím, jako je 3D Secure (např. ověřování přes SMS kód nebo bankovní aplikaci), je platba kartou mnohem bezpečnější než dříve.

Automatizace a personalizace – Algoritmy a umělá inteligence sledují chování uživatelů a na základě toho doporučují relevantní produkty. Tím se zvyšuje šance, že zákazník najde přesně to, co zrovna hledá.

Rychlé vyhledávání a filtrování – Díky databázovým systémům mohou zákazníci snadno filtrovat produkty podle ceny, hodnocení nebo jiných kritérií (velikost, barva)..

Virtuální realita a rozšířená realita – Některé e-shopy umožňují "vyzkoušení" produktů pomocí rozšířené reality (např. kosmetika, oblečení, brýle nebo nábytek).

2. Nevýhody online nakupování pro kupujícího

Riziko phishingu a podvodných e-shopů – vytvářejí se falešné weby, které napodobují známé e-shopy a snaží se ukrást platební údaje zákazníků.

Zneužití osobních údajů – Mnoho e-shopů sbírá data o uživatelích, která mohou být zneužita nebo v případě úniku prodána třetím stranám.

Závislost na technologiích – Pokud dojde k výpadku serveru, problémům s internetovým připojením nebo hackerskému útoku, zákazník se k nákupu vůbec nedostane.

Sledování a cílená reklama – Soubory cookies sledují pohyb uživatele na webu a mohou být zneužity k neetickému cílení reklam nebo prodeji dat třetím stranám.

3. Výhody online nakupování pro prodejce

Nižší provozní náklady – Provoz e-shopu je obvykle levnější než kamenná prodejna, protože není nutné platit za pronájem prostor, velký počet zaměstnanců nebo skladové prostory v centru města.

Širší zákaznická základna – Internetový obchod není omezen na jednu lokalitu, takže může oslovit zákazníky z celého Česka i ze zahraničí.

Možnost prodeje 24/7 – Na rozdíl od kamenných obchodů mohou e-shopy prodávat neustále, což zvyšuje celkové tržby.

Snadnější marketing a cílení reklamy – Online reklama (např. PPC kampaně na Google nebo Facebooku) umožňuje přesné cílení na konkrétní zákazníky podle jejich zájmů a nákupního chování.

Lepší analýza dat a zákaznického chování – Prodejci mohou sledovat, co zákazníci nejčastěji kupují, jak dlouho si prohlíží jednotlivé produkty nebo kde nákupní proces nejčastěji opouštějí. To jim pomáhá optimalizovat nabídku a zvýšit prodej.

Možnost expanze do zahraničí – Díky mezinárodním platebním bránám a logistickým službám mohou e-shopy snadno prodávat i na zahraniční trhy, což by v případě kamenného obchodu bylo mnohem složitější a nákladnější.

Bezpečné platební brány – Moderní platební systémy jako PayPal nebo Apple Pay zajišťují rychlé a bezpečné transakce.

4. Nevýhody online nakupování pro prodejce

Kybernetické útoky – Hackeři mohou napadnout e-shopy ukrást data zákazníků.

Závislost na IT infrastruktuře – Pokud selže server, platební brána nebo celý e-shop, obchodník přichází o tržby.

Problémy s GDPR a ochranou osobních údajů – Obchodníci musí zajistit, že data zákazníků jsou bezpečně uložena a že splňují zákonné normy (např. šifrování dat).

Vysoké náklady na digitální marketing – Konkurence na internetu je obrovská, takže firmy musí investovat značné částky do reklam a sociálních sítí, aby si udržely zákazníky.

5. Jak bezpečně nakupovat online z pohledu IT?

Aby bylo online nakupování bezpečné, je nutné dodržovat několik důležitých zásad:

Používat silná hesla a dvoufázové ověření – Silné heslo a například SMS kódy velmi zvyšují bezpečnost účtu.

Kontrolovat URL adresy – Bezpečné weby mají protokol HTTPS a často i certifikát důvěryhodné organizace.

Využívat bezpečné platební metody – Ideální je platit přes ověřené platební brány (např. PayPal, Apple Pay) a vyhnout se přímému zadávání čísla karty na neznámých stránkách.

Vyhýbat se podezřelým nabídkám – Pokud je sleva příliš velká, může jít o podvodný obchod.

Blokovat sledovací cookies – Pomocí prohlížečů jako Brave nebo rozšíření jako uBlock Origin lze omezit sledování reklamními sítěmi.

Aktualizovat software – Aktualizovaný operační systém a prohlížeč pomáhají předcházet hackerským útokům.

Obrázek 3. Apple Pay, jedna z nejbezpečnějších platebních metod

6. Závěr

Online nakupování se stalo běžnou součástí života a přináší mnoho výhod. Zákazníci oceňují pohodlí, široký výběr a často i nižší ceny, zatímco prodejci těží z nižších nákladů a možnosti oslovit více zákazníků. Na druhou stranu je důležité si uvědomit i možná rizika – podvodné eshopy, problémy s reklamací nebo únik osobních údajů. Proto je nutné nakupovat s rozvahou, využívat bezpečné platební metody a ověřovat si důvěryhodnost prodejce. Internetové nakupování má velký potenciál i do budoucna, ale klíčem k jeho bezpečnému využívání zůstává obezřetnost a dodržování základních pravidel.

Pro mě osobně je nakupování online skvělý způsob, jak ušetřit čas a zároveň je z mého pohledu na internetu mnohem větší nabídka než v kamenných obchodech. Ale také si uvědomuji, že je důležité dávat si pozor – vždy čtu recenze, ověřuji si e-shopy a dávám pozor kam zadávám své údaje. Raději si dvakrát něco prověřím, než abych později litovala.

Zdroje

<https://www.pays.cz/blog-nakupovani-na-internetu.asp> <https://bezigelitky.cz/online-nakupovani/> <https://www.jaknainternet.cz/page/1187/proc-nakupovat-na-internetu/> <https://cybrela.com/8-tipu-pro-bezpecne-nakupovani-online/> <https://vyuka.o2chytraskola.cz/clanek/8/nakupovani-online/> <https://www.root.cz/zpravicky/jak-na-otravne-potvrzovani-cookies/> <https://www.expert.cz/10-tipu-jak-bezpecne-nakupovat-na-internetu/> <https://security.muni.cz/clanky/alternativni-prohlizece-brave-a-tor> https://www.idnes.cz/ekonomika/test-a-spotrebiteľ/csu-internet-online-nakupovani-statistika-telefon-obleceni-pandemie.A211123_120637_test_maz Obr. 2

<https://icons8.com/illustrations/illustration/3d-casual-life-online-shopping-2> Obr. 1

<https://www.mactrast.com/2019/07/apple-files-for-canadian-apple-card-and-apple-pay-cash-trademarks/> Obr. 3

mé vlastní zkušenosti